

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

В Л А Д А

BOSNA I HERCEGOVINA

BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE

V L A D A

БУЛЕВАР МИРА 1. 76100 БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ
ТЕЛЕФОН: 049 240 820. ФАКС: 049 217 142

www.bdcentral.net

BULEVAR MIRA 1. 76100 BRČKO DISTRIKT BiH
TELEFON: 049 240 820. FAKS: 049 217 142.

Број предмета: 05-000196/18

Број акта: 01.11-1161ДС -024/19

Датум, 25.7.2019. године

Мјесто, Брчко

На основу члана 52 Статута Брчко дистрикта Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број 2/10), члана 10 и члана 11 став (2) Закона о Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви: 22/18 – пречишћени текст, 49/18, 08/19 и 10/19), а у вези са пројектом Мисије ОЕБС-а у БиХ „Превенција и борба против инцидената мотивисаних предрасудама и мржњом“, а чији је учесник Брчко дистрикт БиХ, на приједлог Одјељења за стручне и административне послове, број предмета: 05-000196/18 од 24. 5. 2019. године, Влада Брчко дистрикта БиХ, на четвртм наставку 63. редовне сједнице одржаном 24. јула 2019. године, д о н о с и

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ АКЦИОНОГ ПЛАНА 2 ЗА ЈАЧАЊЕ КОХЕЗИЈЕ У ЗАЈЕДНИЦИ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ КАО ОДГОВОР НА ИНЦИДЕНТЕ МОТИВИСАНЕ ПРЕДРАСУДАМА И МРЖЊОМ 2019–2021.

Члан 1

Усваја се Акциони план 2 за јачање кохезије у заједници Брчко дистрикта БиХ као одговор на инциденте мотивисане предрасудама и мржњом за период 2019–2021. година, који је израдила Радна група именована Одлуком градоначелника Брчко дистрикта БиХ број: 05-000196/18, број акта: 01.1-1141СМ-0004/18 од 27. 4. 2018. године, у складу са препорукама Мисије ОЕБС-а о структури, задацима и обавезама исте.

Члан 2

Саставни дио ове одлуке је Акциони план 2 за јачање кохезије у заједници Брчко дистрикта БиХ као одговор на инциденте мотивисане предрасудама и мржњом за период 2019–2021. година.

Члан 3

По усвајању ове одлуке Влада ће обезбједити адекватну промоцију Акционог плана у заједници путем медија, презентација, састанака и објављивањем на веб-страници Владе, а како произилази из самог Акционог плана.

Члан 4

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“.

ДОСТАВИТИ:

1. Члановима Владе Брчко дистрикта БиХ,
2. Одјељењу за стручне и административне послове,
3. Дирекцији за финансије Брчко дистрикта БиХ,
4. Кабинету градоначелника,
5. Правобранилаштву Брчко дистрикта БиХ,
6. Секретару Владе Брчко дистрикта БиХ,
7. Канцеларији за управљање јавном имовином,
8. Канцеларији координатора Брчко дистрикта БиХ у Савјету министара Босне и Херцеговине,
9. Сектору за опште послове и стратешко планирање,
10. Полицији Брчко дистрикта БиХ,
11. ЈП „Путеви Брчко“ д.о.о., Брчко дистрикт БиХ,
12. ЈП Комунално Брчко“ д.о.о., Брчко дистрикт БиХ,
13. Основном суду Брчко дистрикта БиХ,
14. Тужилаштву Брчко дистрикта БиХ,
15. Вјерским заједницама у Брчко дистрикту БиХ,
16. „Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ“,
17. Архиви.

ГРАДОНАЧЕЛНИК
Мр сц. Синиша Милић

Акциони план II за јачање кохезије у заједници Брчко дистрикта БиХ као одговор на инциденте мотивисане предрасудама и мржњом 2019-2021

1. Увод и контекст

Крајем 2013. године Брчко дистрикт Босне и Херцеговине определијелио се да учествује у пројекту који је иницирала Мисија ОЕБС-а у БиХ под називом „*Превенција и борба против инцидената мотивисаних предрасудама и мржњом*“, а с циљем израде и доношења акционог плана којим ће се успоставити адекватни механизми одговора/реакције локалне заједнице на појаву инцидената мотивисаних предрасудама те идентификовати програми /активности за превенцију истих. Израдом и усвајањем *Акционог плана за јачање кохезије заједнице Брчко дистрикта БиХ*, Брчко дистрикт БиХ потврђује своју посвећеност јачању вриједности на којима почива кроз пружање подршке, како постојећим тако и новим и иновативним програмима који ће дјеловати превентивно на инциденте мотивисане предрасудама и мржњом, али исто тако успоставити и механизме реакције којим ће се послати порука нетолеранције према свим облицима и манифестацијама мржње и дискриминације, којим се могу нарушити принципи толеранције, суживота, узајамног повјерења и поштовања свих заједница и група које живе на простору Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Мржња и предрасуде подстичу непријатељство и нетолеранцију док у исто вријеме шире и продубљују раздор између етничких, вјерских или мањинских група и могу утицати на појаву екстремизма и радикализма у локалној заједници.

Брчко дистрикт Босне и Херцеговине, као и у многим другим областима живота и рада, примјер је за друге средине, те усвајањем оваквог документа шаље позитивну поруку како својим грађанима тако и другим срединама у Босни и Херцеговини да слиједи његов примјер. Сврха доношења овог документа је циљано превентивно дјеловање у правцу сузбијања инцидената мотивисаних предрасудама како они не би ескалирали у кривична дјела почињена из мржње.

Пројекат „*Превенција и борба против инцидената мотивисаних предрасудама*” настао је као резултат препорука издвојених из извјештаја Мисије ОЕБС-а у БиХ из 2012. године назван „*Борба против кривичних дјела почињених из мржње*“, а које се тичу улоге локалних заједница и цивилног друштва у превенцији и борби против инцидената мотивисаних предрасудама и мржњом. Препоруке се, између осталог, односе на следеће:

- Потребно је интензивирати јавну и одговарајућу осуду инцидената мотивисаних предрасудама, као и благовремену и адекватну реакцију органа власти;
- Потребно је пружити активну подршку раду организација цивилног друштва на превенцији и побољшању одговора на кривична дјела почињена из мржње.

У 2013. години Мисија ОЕБС-а у БиХ је осмислила пројекат са циљем да се унаприједи: (I) одговор јавних званичника и локалних власти и (II) превенција инцидената мотивисаних предрасудама, подржавајући улогу цивилног друштва у том процесу. Представници Брчко дистрикта БиХ су се прикључили имплементацији овог пројекта, и определијели да, у партнерству са цивилним друштвом, усвоје свеобухватан приступ према превенцији и борби против инцидената мотивисаних предрасудама.

Влада Брчко дистрикта БиХ је израдила и 2015. године усвојила Акциони план I за јачање кохезије у заједници Брчко дистрикта БиХ као одговор на инциденте мотивисане предрасудама. Након успјешно спроведеног низа мјера из Акционог плана, а имајући у виду да је у међувремену период за његово спровођење завршен, Влада је на иницијативу Мисије ОЕБС-а у БиХ одлучила да изради нови, трогодишњи Акциони план II (у даљем тексту: „Акциони план“).

2. Општи циљ документа

Акционим планом се намјерава унаприједити општи оквир за јачање друштвене кохезије у заједници Брчко дистрикта БиХ засноване на принципима заједничких вриједности, права, одговорности и могућности свих жена и мушкараца, те превенција инцидената и кривичних дјела који могу настати мотивисани мржњом и предрасудама. То подразумијева утврђивање приоритетних области дјеловања, циљева и утврђених мјера, те систематски надзор над њиховим спровођењем.

3. Приоритетни циљеви

Акциони план истиче како ће Влада Брчко дистрикта БиХ укључујући друге релевантне актере у заједници радити заједно на унапређењу друштвене кохезије кроз промјене у односу на следеће кључне приоритете:

1. Јачању неформалног образовања младих и
2. Очување заједничких вриједности у заједници.

3.1. Јачању неформалног образовања младих

Када је у питању превентивно дјеловање на инциденте мотивисане предрасудама и мржњом, Радна група је сматрала да су од посебне важности едукација и рад са младим људима имајући у виду мултикултурални контекст Брчко дистрикта БиХ. Такође, разматрана је и чињеница да су млади људи веома присутни на друштвеним мрежама на којим свакодневно могу бити изложени говору мржње. Едукативне активности реализоване путем различитих нивоа васпитно-образовних институција веома су битан чинилац у јачању индивидуалности сваког појединца, али и друштва у цјелини. Поред тога, важну улогу у читавом процесу стицања знања чине и *неформални видови образовања* који младим људима такође отварају могућности за јачање сопствених капацитета, упознавање других култура, те за развој специфичних вјештина у интеракцији са другим младим људима. Значи, едукацију можемо сматрати као камен темељац генералне превенције и ефикасним средством подизања свијести јавности с циљем одговора на узроке инцидената у заједници. Постоји увјерење да је веома битно да млади, што је могуће раније, имају прилику да практикују друштвене ставове и понашања, сазнају о себи и другима, и развију ненасилне одговоре на конфликт. Могућности за укључивање младих лица у истраживање разноликости око себе на отворен, искрен, и креативан начин, док уче о узроцима и ефектима предрасуда, може им помоћи да се развијају у особе које поштују правичност и ненасиље.

3.2. Очување заједничких вриједности у заједници

Спречавање вандалског исписивања графита са посебним освртом на графите мотивисане предрасудама

Подручје вандалског писања графита упућује на потребу системског и свеобухватног дјеловања на нивоу заједнице те потребу за активним учествовањем свих страна које су погођене проблемом писања ових графита. Графити уништавају и оштећују имовину и смањују њену вриједност, неповољно утичу на атрактивност града, те дјелује охрабрујуће на девијантно понашање адолесцената. Често они шаљу поруке мржње и нетолеранције и утичу на стварање осјећаја несигурности и страха код припадника одређене групе у локалној заједници. У Брчко дистрикту БиХ су се појављивали графити са порукама мржње и разним симболима на вјерским објектима, гробљима и саобраћајним знацима. Поред тога, велики број стамбених зграда је већ годинама прекривен разним графитима. С тим у вези је неопходно да се у Брчко дистрикту БиХ иницира доношење стратегије урбане безбједности града, а једним од начела те стратегије да се предвиди и побољшање квалитета јавних површина и комуналне уредности Брчко дистрикта БиХ. Неопходно је донијети мјере за спречавање вандалског исписивања графита на подручју Брчко дистрикта БиХ, са посебним освртом на графите чије поруке јасно осликавају предрасуду као мотив. Овим би се, између осталог, остварили и циљеви усмјерени како на заштиту од графита тако и на превенцију ширења порука мржње и нетолеранције путем графита.

Унапређење међукултуралног разумијевања у локалној заједници

Култура игра значајну улогу у друштву, те заједница треба штитити културну разноликост, користећи је као основу за друштвени развој. Међукултурално разумијевање, толеранција и прихватање других и дргачијих су кључ за друштвену повезаност у Брчко дистрикту БиХ. Због тога се овај акциони план бави културом, третирајући је као сегмент од важног друштвеног значаја који нуди простор за интеракцију и сарадњу различитих култура и погледа на свијет те самим тим и разумијевање различитости. Општа политика Брчко дистрикта БиХ за период 2016–2020. године коју је усвојила Скупштина Брчко дистрикта БиХ, подразумијева подстицање међусобног разумијевања, културне разноликости и заштиту различитости културног изражавања. Имајући у виду националну и културну разноликост Брчко дистрикта БиХ, постоје сви предуслови за њено његовање.

4. Правни оквир

У Брчко дистрикту БиХ постоји правни оквир који директно или индиректно регулише област јачања друштвене кохезије и борбе против кривичних дјела и инцидента мотивисаних мржњом и предрасудама. То су:

- Кривични закон Брчко дистрикта БиХ
- Закон о јавном реду и миру Брчко дистрикта БиХ
- Закон о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ
- Закон о младима Брчко дистрикта БиХ
- Закон о волонтирању Брчко дистрикта БиХ
- Закон о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ
- Закон о спорту Брчко дистрикта БиХ

Такође, постоје и друге одредбе и праксе које доприносе јачању друштвене кохезије:

- Статут Брчко дистрикта БиХ
- Декларација о осуди говора мржње Скупштине Брчко дистрикта БиХ
- Општа политика Брчко дистрикта БиХ за период 2016–2020. године
- Акциони план за јачање кохезије у заједници Брчко дистрикта БиХ
- Акциони план за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности у Брчко дистрикту БиХ
- Јавни позив за финансирање пројеката удружења грађана и невладиних организација
- Протокол у случају појаве инцидента мотивисаних предрасудама и мржњом

- Пракса Полиције Брчко дистрикта БиХ да у најкраћем року уклања увредљиве графите са јавних мјеста.

5. Методологија израде документа

Акционим планом су предвиђене конкретне мјере и активности неопходне за реализацију циљева, рокови, одговорни субјекти и ресурси за реализацију. Такође, дефинисани су и показатељи испуњености активности на основу којих ће се пратити степен њихове реализације. Радна група такође предлаже именовање мониторинг тима који ће пратити спровођење Акционог плана.

Руководећи се смјерницама Мисије ОЕБЦ-а у Босни и Херцеговини о методологији израде Акционог плана за јачање кохезије у заједници, градоначелник Брчко дистрикта БиХ је 27. 4. 2018. именовао Радну групу у складу са препорукама Мисије о структури, задацима и обавезама исте, у сљедећем саставу:

1. Срђан Кисић, предсједавајући, виши стручни сарадник за Омладински центар, Пододјељење за подршку МЗ, НВО и УГ
2. Аница Радић Савић, шефица Пододјељења за подршку МЗ, НВО и УГ
3. Звонимир Марић, Пододјељење за туризам, културу и спорт
4. Перица Иванек, педагог, ЈУ Пољопривредна и медицинска школа
5. Бошко Магазин, помоћник командира за спречавање и сузбијање криминалитета у јединици опште Полиције Брчко дистрикта БиХ
6. Александар Михајловић, протојереј ставрофор, парох поточарски у Поточарима, СПЦ
7. Миодраг Ђурић, члан пасторалног вијећа у Врхбосанској надбискупији Брчански деканат
8. Сабахудин Равкић, секретар Меџлиса Исламске заједнице Брчко
9. Тома Матановић, представник МЗ Дубраве
10. Емира Зећић, представница МЗ Маоча
11. Дамјан Дунцић, представник МЗ Илићка
12. Милош Попић, Коалиција НВО „Промовиши позитивно“
13. Асмир Хусић, Коалиција НВО „Промовиши позитивно“.

Радна група је имала задатак да:

1. Размотри информације у вези са природом постојећих тензија у заједници, као и инцидента мотивисаних предрасудама – њиховој распрострањености, карактеристикама, обрасцима понављања:
  - a. мапира тензије у заједници – догађаје, групе, иницијативе или мјеста која узрокују инциденте или су извори сталних тензија између заједница;
  - b. мапира факторе који доприносе кохезији заједнице – догађаје, групе, иницијативе или мјеста која повезују заједнице и промовишу толерантност и разумијевање.
2. Размотри и процјени постојеће приступе према тензијама у заједници и подршци кохезији – протоколи, процедуре, механизми, тијела и пројекти.
3. Спроведе консултације у заједници да би се добио став грађана о ставкама 1 и 2 са посебним нагласком на маргинализоване заједнице.
4. На основу мапирања (задатак 1), процјене (задатак 2) и консултација (задатак 3), предложи побољшања и иновације у постојећим приступима.
5. Предложи нацрт акционог плана локалне управе за кохезију заједнице са циљем спречавања кривичних дјела почињених из мржње кроз благовремен и ефикасан одговор на тензије и инциденте мотивисане предрасудама у заједници.

Радна група је у склопу својих задатака разматрала ставове грађана о инцидентима мотивисаним предрасудама добијеним путем анкетања. Резултати ове анкете су, између осталог, послужили Радној групи у процесу анализирања и идентификовања проблема и рјешења за израду Акционог плана. Такође, Радна група је разматрала статистичке податке као и податке о природи инцидента и кривичних дјела које је доставила Полиција Брчко

дистрикта БиХ, који су такође послужили као показатељи за израду анализе стања те мапирање природе инцидента. Радна група се састојала редовно, барем једном мјесечно, те је на бази дискусије, размјене искустава и информација израдила Акциони план за јачање кохезије заједнице Брчко дистрикта БиХ као одговор на инциденте мотивисане предрасудама.

6. АНАЛИЗА СТАЊА

6.1. Терминологија и дефиниције

Ради бољег разумијевања области које ће овај документ третирати наведене су дефиниције кривичног дјела и инцидента мотивисаног мржњом и предрасудама, те се појашњава зашто је важно да се овим питањем бави и локална заједница, чак и у ситуацијама када овакве појаве нису толико честе као што је то случај у Брчко дистрикту БиХ.

Инцидент мотивисан мржњом је инцидент или дјело почињено из предрасуде које нема елемент кривичног дјела зато што кривично дјело није доказано или зато што дјело није прописано кривичним законом одређене државе. Дакле, и инциденти мотивисани мржњом као и кривична дјела мотивисана мржњом мотивисани су предрасудама, али инциденти почињени из мржње не морају имати елементе кривичног дјела, али они често претходе, прате или пружају контекст за кривична дјела почињена из мржње. С обзиром на то да инциденти мотивисани мржњом могу бити увод у озбиљнија кривична дјела, евидентирање инцидента такође може бити корисно за доказивање контекста узнемиравања, те може служити као доказ ескалације образаца насиља.

Кривична дјела почињена из мржње су кривична дјела почињена са основним мотивом нетолеранције или предрасуде против одређене групе у друштву. Они имају циљ не само индивидуу као жртву, него цијелу групу којој он или она припадају и представљају; они шаљу јаку поруку нетолеранције према тој групи изјављујући да они нису добродошли у тој заједници.

Кохезија заједнице представља капацитет друштва да обезбиједи благостање за све своје чланове, управљајући разликама и подјелама, а минимизирајући диспаритете и избјегавајући маргинализацију. Друштвена кохезија је суштински услов за демократску безбједност и одржив развој. Подијељена и неједнака друштва нису само неправедна него не могу гарантовати дугорочну стабилност.

Кривична дјела и инциденти мотивисани мржњом имају снажнији утицај на жртве него „обична“ кривична дјела. Она шаљу поруку цијелој заједници којој та жртва припада. Порука је да се тим заједницама ускраћује право да буду дио друштва. Стога је кључно да органи власти, у сарадњи са цивилним друштвом, усвоје свеобухватан приступ превенцији и борби против инцидента мотивисаних предрасудама, што подразумева изградњу и јачање међусобног разумијевања, толеранције, и јединства кроз различите ванправне и вансудске мјере. Брчко дистрикт БиХ као одговорна заједница која се бори против свих облика предрасуда и дискриминације овим документом јача принципе на којима почива, те усвајањем овог акционог плана шаље јасну поруку својим грађанима.

6.2. Мапирање проблема

6.2.1. Статистички подаци и природа инцидента у Брчко дистрикту БиХ

Према статистичким подацима добијеним из Полиције Брчко дистрикта БиХ, евидентно је да је број оваквих дјела у Брчко дистрикту БиХ мали.

Дјелујући у сектору борбе против говора мржње 2015. године, Полиција је у више наврата поступала према пријавама грађана и личним запажањима полицијских службеника, а у вези са писањем пријетећих или увредљивих коментара путем интернета, усмјереним ка појединцима или групама на националним или вјерским основама. У истраживању наведених догађаја, због одговарајућих кривичноправних ограничења, није утврђено постојање елемената неког од кривичних дјела. Извршиоци такође нису могли бити процесуирани у прекршајном смислу јер према тренутном законодавству интернет не представља јавно мјесто.

Истрага евидентираног кривичног дјела изазивања националне, расне и вјерске мржње и нетрпељивости 2016. године окончана је подношењем извјештаја Тужилаштву Брчко дистрикта БиХ против једног лица због основа сумње да је почињено наведено кривично дјело.

Кривична дјела	2015.	2016.	2017.	2018.
Изазивање националне, расне и вјерске мржње и нетрпељивости	0	1	0	0

Прекршај	2015.	2016.	2017.	2018.
Вријећање – члан 9 Закона о ЈРиМ	3	0	2	3

Природа идентификованих случајева

- Вријећање из члана 9 Закона о ЈРиМ (Ко на јавном мјесту говором, писањем, истицањем обавјештења или огласа, или на други начин вријећа или омаловажава патриотска, национална, вјерска, морална или осјећања расне припадности грађана...)

Из извјештаја је видљиво да се мржња и предрасуде у већини случајева манифестују вербалним вријећањем и говором мржње на интернету.

Od izuzetne je važnosti da Policija Brčko distrikta BiH kontinuirano vodi statistiku o incidentima motivisanim predrasudama i krivičnim djelima počinjenim iz mržnje, što bi omogućilo lokalnim vlastima i organizacijama civilnog društva lakše uočavanje trendova i obezbijedilo identifikovanje i sprovođenje ciljanih preventivnih aktivnosti usmjerenih na potencijalne izvore tenzija i konflikata u zajednici.

Такође, у медијима је било видљиво неколико случајева исписивања увредљивих графита и симбола на разним површинама у граду или на саобраћајним знацима.

6.2.2. Ставови грађана о питању инцидената мотивисаних предрасудама

У Брчко дистрикту БиХ функционише неформалана мрежа „Промовиши позитивно”, која је током љета 2018. године спровела анкетање грађана у склопу својих редовних активности које је послужило као показатељ ставова грађана према инцидентима мотивисаним предрасудама. Такође, остали чланови Радне групе су, свако у својој области рада и дјеловања, извршили анкетање једног дијела грађана. С обзиром на мали узорак од 140 испитаника/ца, резултати анкете се могу посматрати искључиво само као индикатор ставова грађана према инцидентима мотивисаним предрасудама.

Анкета је показала да скоро 90% испитаника сматра да се инциденти мотивисани предрасудама и мржњом дешавају у Брчком, док је 77% њих присуствовало таквим инцидентима, те да њих 63% сматра да је од изузетне важности да локална заједница предузима конкретне мјере на превенцији и борби против инцидента мотивисаних предрасудама. У прилог томе говори и чињеница да се 95% испитаника изјаснило да подржава израду акционог плана за јачање кохезије у Брчко дистрикту БиХ. Према одговорима испитаника, предрасуде у Брчко дистрикту БиХ се најчешће испољавају говором мржње на интернету 41% и увредљивим графитима 27%, док 31% њих сматра да се дешавају и на спортским догађајима. Као најефикасније облике борбе против инцидената издвојили су радионице за младе и антидискриминационе фестивале 29%; јавне кампање

које промовишу различитост и толеранцију путем уличних акција и друштвених мрежа 29%, те осуду инцидента од стране јавних званичника 42%.

(* на питања је било могуће дати више одговора)

Треба напоменути да је старосна доб испитаника била сљедећа:

18 - 35 година – 42%

35 - 50 година – 42%

50 + година – 16%

На упитник је одговорило 45% жена и 55% мушкараца.

(*На питања је било могуће дати више одговора.)

6.2.3. Актери у заједници који треба да се баве превенцијом и борбом против инцидената мотивисаних предрасудама

Резултати спроведене анкете су такође показали да грађани сматрају да се полиција и правосудне институције (22%) највише треба да баве овим питањем, Влада 21%, организације цивилног друштва 18%, вјерске заједнице 13%, мјесне заједнице 10% и медији 16%.

Rezultati ankete su potvrdili da građani posjeduju visok nivo osjetljivosti i razvijenu svijest o potrebi uspostavljanja adekvatnog odgovora lokalne zajednice na pojavu incidenata motivisanih predrasudama i mržnjom. Veliku podršku ispitanika dobile su aktivnosti koje promovišu toleranciju i različitost, te javna osuda od strane javnih zvaničnika, kao efikasni oblici borbe protiv incidenata motivisanih predrasudama i mržnjom.

6.2.4. Идентификовани проблеми

Радна група је анализирајући податке Полиције Брчко дистрикта БиХ о природи инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама, резултате анкете те методом дискусије на састанцима Радне групе о потенцијалним узроцима конфликта и тензија у заједници, дошла до генералних закључака о узроцима проблема, те је на основу тих идентификованих проблема сачинила препоруке и области дјеловања за превенцију и борбу против инцидената мотивисаних предрасудама. Неки од идентификованих проблема су сљедећи:

Ukoriјenјен систем стереотипа о другима и другачијима

Проблематична политичка реторика

Негативан утицај друштва, слабог финансијског и социјалног статуса породице на младу популацију

Криза породице и породичних вриједности због учесталих развода бракова у Брчком и њихов утицај на младу популацију

Исполјавање мржње преко друштвених мрежа

Низак ниво упознатости младих са послједicama говора мржње на интернету и друштвеним мрежама

Исписивања увредљивих графита и натписа увредљивог садржаја

Недовољно познавање законских одредаба, односно, законских послједика које такво понашање са собом носи

Низак ниво извјештавања о позитивним примјерима и активностима које промовишу толеранцију у медијима

6.2.5. Одговор органа локалне власти на инциденте и кривична дјела почињена из предрасуда

Примјерен одговор и осуда органа власти и владиних званичника је кључна компонента у ефикасној борби против инцидената. Изостанак јавне осуде или распирујућа реакција шаљу поруку да су таква кривична дјела прихватљива и безначајна. Насупрот томе, одлучан и одговарајући одговор званичника шаље поруку подршке појединачним жртвама и погођеним заједницама, те јача осјећај безбједности јавности. Циљ јавног осуђивања инцидената почињених из предрасуда је превенција и ограничавање могућих ширих послједица таквих инцидената. Одговором се треба ставити нагласак на осуду датог дјела и сваког другог дјела или инцидента сличне природе, и треба нагласити једнакост грађана, без обзира на њихову националну припадност, етницитет, пол, социјални статус или било коју другу карактеристику.

Као резултат имплементације претходног акционог плана, Влада је израдила и усвојила *Протокол о поступању у случају инцидента мотивисаног предрасудама*, чиме је обезбијеђен механизам органима власти за адекватну и благовремену осуду инцидената. Такође, Скупштина Брчко дистрикта БиХ је усвојила *Декларацију о осуди говора мржње* којом се позивају институције, носиоци јавних функција, медији и организације цивилног друштва да, између осталог, спријече сваки говор мржње, а релевантне институције да га санкционишу.

Поред осуде, органи власти могу да примијене и друге добре праксе које се већ спроводе у БиХ као ефикасан облик реакције заједнице на појаву инцидената мотивисаних предрасудама. То могу бити, нпр. уклањање увредљивих графита, промовисање пројеката

кроз које ће се ученици, односно млади едуковати о кривичним дјелима почињеним из мржње, одржаваће манифестација којим се промовише култура различитости, итд.

Policija Brčko distrikta BiH je uspostavila dobru praksu uklanjanja uvredljivih grafita odmah nakon što se oni uoče kao efikasan oblik reakcije zajednice na incidente motivisane predrasudama. Međutim, Brčko distrikt BiH bi ubuduće mogao unaprijediti ovu praksu uspostavljanjem sistematskog mehanizma za praćenje i uklanjanje grafita.

7. ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ

Поред значаја које има јавно и одговарајуће осуђивање кривичних дјела почињених из мржње, од кључне је важности да органи власти, у сарадњи са цивилним друштвом, усвоје свеобухватан приступ превенцији и борби против инцидената мотивисаних предрасудама. Едукација се сматра каменом темељцем генералне превенције, те ефикасним средством подизања свијести јавности са циљем одговора на узроке инцидената у заједници. Стога се и понуђена рјешења у овом акционом плану највише базирају на едукативним активностима које су усмјерене према различитим идентификованим циљним групама, уз препоруке за успостављање алата, односно механизма за одговор заједнице на инциденте мотивисане предрасудама.

Битно је нагласити да у Брчко дистрикту БиХ постоји велики број организација цивилног друштва које би могле имати кључну улогу у борби и превенцији инцидената мотивисаних предрасудама. Потребно је да ове организације у сарадњи са органима власти граде своје капацитете. Локални органи власти кроз пружање институционалне подршке као и невладин сектор, као што је то случај у неким срединама које имају организације оваквог профила, такође треба да се баве и пружањем, односно обезбјеђивањем адекватне подршке жртвама оваквих инцидената.

Даље, вјерске заједнице играју важну улогу у конструкцији појединачних и колективних идентитета, па стога могу имати велики утицај на јачање друштвене кохезије и на креирање ставова грађана према другима у окружењу у којем живе.

7.1. Превенција и одговор заједнице

Kontinuirano i precizno vođenje statistike od strane Policije Brčko distrikta BiH o incidentima i krivičnim djelima počinjenim iz predrasuda i mržnje, što bi omogućilo uočavanje trendova i obezbijedilo identifikovanje i provođenje ciljanih preventivnih aktivnosti usmjerenih na potencijalne izvore tenzija i konflikata u zajednici;

Uspostavljanje efikasnije saradnje između relevantnih institucija lokalne vlasti i nevladinog sektora po pitanju prevencije i izvještavanja o incidentima motivisanim predrasudama i mržnjom;

Kontinuirana osuda incidenata koji sadrže elemente mržnje i predrasuda od strane lokalnih vlasti;

Uspostavljanje sistematskog mehanizma za uklanjanje uvredljivih grafita;

Pružanje kontinuirane podrške projektima nevladinih organizacija koji imaju za cilj promovisanje tolerancije, različitosti i koji utiču na razbijanje predrasuda o drugima i drugačijima;

Pružanje kontinuirane podrške projektima kojima će se promovisati kulturne različitosti;

Pružanje podrške projektima koji imaju za cilj podizanje svijesti o krivičnim djelima i incidentima motivisanim predrasudama, izgradnji kapaciteta organizacija da se bave praćenjem i prijavljivanjem incidenata, preventivnim djelovanjem na suzbijanju konflikata u zajednici te pružanju podrške žrtvama;

Afirmisanje pozitivnih priča i primjera iz lokalne zajednica u medijima;

Pružanje podrške projektima putem kojih će se učenici/mladi edukovati o incidentima motivisanim predrasudama, posljedicama korišćenja neprimjerenog govora na društvenim mrežama i internetu, te učiti o toleranciji i predrasudama;

8. Имплементација

За реализацију Акционог плана за јачање друштвене кохезије у заједници Брчко дистрикта БиХ за период од 2019. до 2021. године биће задужени сви носиоци мјера и активности предвиђени Акционим планом. Финансијска средства обезбједиће се буџетом Брчко дистрикта БиХ на начин да ће институције и органи управе Брчко дистрикта БиХ, носиоци активности Акционог плана, приликом планирања својих годишњих средстава планирати и средства потребна за реализацију мјера из Акционог плана за сваку годину појединачно.

Затим, организације цивилног друштва путем јавног позива за приједлоге суфинансирања пројеката удружења грађана који објављује Влада Брчко дистрикта БиХ аплицираће за финансирање активности из Акционог плана, а у складу са постојећим и важећим процедурама.

Након што Влада Брчко дистрикта БиХ усвоји овај акциони план, а с циљем његовог потпуног спровођења, градоначелник ће именовати мониторинг тим за праћење његовог спровођења. Институције и органи управе Брчко дистрикта БиХ носиоци мјера дужни су да извјештавају мониторинг тим о реализацији мјера и активности из Акционог плана. Мониторинг тим извјештаваће Владу Брчко дистрикта БиХ о реализацији мјера и активности Акционог плана на крају сваке календарске године.

По усвајању документа, Влада Брчко дистрикта БиХ обезбиједиће његову адекватну промоцију у заједници, путем медија, презентација, састанака и објављивањем на њеној веб-страници.

АКЦИОНИ ПЛАН II ЗА ЈАЧАЊЕ КОХЕЗИЈЕ У ЗАЈЕДНИЦИ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ 2019–2021. ГОДИНЕ

Циљ 1. Успостављање мониторинг тима за праћење реализације Акционог плана 2019–2021. у Брчко дистрикту БиХ			
Активност	Носилац активности	Индикатори за мјерење успјеха	Рок
1.1. Успостављање мониторинг тима за координацију и праћење реализације Акционог плана	Градоначелник	Одлука градоначелника о формирању мониторинг тима	До 60 дана након усвајања документа
1.2. Израда и усвајање пословника о раду мониторинг тима	Мониторинг тим	Израђен пословник о раду	До 60 дана након усвајања документа
1.3. Праћење и периодично извјештавање градоначелника	Мониторинг тим	Периодични извјештаји са приједлогом закључака	По потреби, најмање једном годишње
Циљ 2. Јачање образовања младих кроз сарадњу образовних институција, јавних институција и организација цивилног друштва			
Активност	Носилац активности	Индикатори за мјерење успјеха	Рок
2.1. Јачање васпитне компоненте васпитно-образовног рада у сврху јачања основних људских вриједности, интеркултуралног васпитања, образовања за људска права и образовања за (демократија) грађанство	Одјељење за образовање; Педагошка институција;	Донесен план активности	До краја 2019.
2.2. Интензивирање сарадње образовних институција и родитеља кроз заједничко учешће у обиљежавању одређених празника и важних датума и активније учешће родитеља у креирању активности у школи	Одјељење за образовање; Педагошка институција;	Заједничко обиљежавање 3 битна датума, Одржане минимално 2 тематске сесије на родитељским састанцима годишње, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
2.3. Планирати заједничке активности ученика свих основних	Одјељење за образовање; Педагошка	Активности испланиране у ГПР, Одржано такмичење из два спорта, одржана	Континуирано сваке године

школа кроз промоцију школског спорта, културно-забавних и едукативних дјелатности у годишњем програму рада школа и пратити кроз извјештај о реализацији ГПР	институција;	једна заједничка представа, једна заједничка посјета некој институцији (нпр. Полицији), Извјештај о спроведеним активностима	
2.4. Одржавање матурантског плеса средњошколаца ради подршке заједничким активностима младих и њихових родитеља	Одјељење за образовање; Педагошка институција;	Одржан матурантски плес, Извјештај оведеној активностима	Континуирано сваке године
2.5. Едуковање младих о предрасудама и стереотипима као и законодавству које регулише област кривичних дијела почињених из предрасуда с циљем превенције инцидената мотивисаних предрасудама	Одјељење за образовање; Педагошка институција у сарадњи са ОЦД; Тужилаштво, Судство, Полиција	Одржана минимално једна радионица годишње у школи, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
2.6. Едукација о посљедицама коришћења непримјереног говора и говора мржње на друштвеним мрежама	Одјељење за образовање; Педагошка институција у сарадњи са Полицијом, ОЦД	Одржана једна радионица годишње по школи, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
2.7. Обилежавање Међународног дана културних различитости с циљем подизања свијести о потреби узајамног уважавања и поштовања	Одјељење за образовање; Педагошка институција у сарадњи са ОЦД	Одржано минимално 10 манифестација по школама по могућности уз учешће школских секција, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
2.8. Обилежавање Међународног дана	Одјељење за образовање; Педагошка	Одржано минимално 10 манифестација по школама по могућности	Континуирано

толеранције с циљем промовисања принципа толеранције	институција у сарадњи са ОЦД	уз учешће школских секција, Извјештај о спроведеним активностима	сваке године
2.9. Укључивање младих из маргинализованих група становништва у спортске и културне активности са њиховим вршњацима	Одјељење за образовање; Педагошка институција у сарадњи са ОЦД	Одржане минимално 3 активности годишње, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
2.10. Промовисање волонтирања с циљем већег укључења младих у овај процес	ОЦД	Минимално једна презентација или догађај одржани на ову тему годишње, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године

Циљ 3. Спречавање вандалског исписивања графита на јавним и приватним објектима на подручју Брчко дистрикта БиХ са посебним освртом на графите који су мотивисани предрасудама

Мјера 1. Стварање институционалног оквира

Активност	Носилац активности	Индикатори	Рок
3.1.1 Именовање градског координатора и тима за спровођење активности из Акционог плана које се односе на спречавање вандалског исписивања графита на подручју Брчко дистрикта БиХ	Влада БДБиХ, Полиција, ЈП Комунално, ЈП Путеви, ОЦД	Одлука о именовању градског координатора, Одлука о именовању тима	Најкасније до јула 2019.
3.1.2 Утврдити надлежност и формирати тијело за уклањање графита	Влада БДБиХ, Полиција, ЈП Комунално, ОЦД	Утврђене надлежности, формирано тијело за уклањање графита	Најкасније до јула 2019.
3.1.3 Иницијатива за доношење посебног прописа о спречавању исписивања графита	Влада БДБиХ, Полиција, ОЦД	Иницијатива усвојена, пропис донесен	До краја 2019.

Мјера 2. Успостављање базе података о графитима

3.2.1 Израда досијеа о графитима	Градски координатор, Полиција, ЈП „Комунално Брчко“, ЈП „Путеви Брчко“	Успостављен досије	До јула 2019.
	Градски		

3.2.2 Редовно праћење стања	координатор, Полиција, ЈП „Комунално Брчко“, ЈП „Путеви Брчко“	Примљене пријаве, записник о уклоњеним графитима, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано
3.2.3. Освјетљавање спољних дијелова јавних установа и неосвјетљених дијелова града и постављање надзорних камера	Влада БДБиХ, ЈП „Комунално Брчко“	Утврђене кризне тачке, освјетљење постављено у складу са утврђеним кризним тачкама, Камере постављене у складу са утврђеним планом	Континуирано
3.2.4. Обавезивање комуналних служби на пријављивање графита градском координатору	ЈП „Комунално Брчко“, ЈП „Путеви Брчко“	Успостављен канал комуникације за пријаву	Континуирано
3.2.5. Информисање управника зграда и власника о одговорности за зграде	Влада БДБиХ, ЈП „Комунално Брчко“	Минимално један састанак годишње са представницима градских мјесних заједница, Записник са састанка	Континуирано
3.2.6. Уклањање графита	ЈП „Комунално Брчко“, ЈП „Путеви Брчко“, ОЦД	Записник о спроведеној акцији	Континуирано
Мјера 3. Сакционисање починилаца			
3.3.1. Санкционисање починилаца (превентивна улога казни)	Суд, Тужилаштво, Полиција	Број случајева покренутих пред судом	Континуирано
3.3.2. Подршка при уједначавању судске праксе	Влада БДБиХ, Градски координатор, Полиција, Суд, Тужилаштво, ОЦД	Одржан састанак свих релевантних актера	До краја 2019.
3.3.3. Информисање јавности о кажњавању починилаца	Тужилаштво, Градски координатор	Број издатих саопштења	Континуирано
Мјера 4. Спровођење информативне кампање			
3.4.1 Спровођење анкете о ставовима грађана о писању графита на нивоу градских четврти	Влада БДБиХ, ОЦД	Анкета спроведена	До краја 2019.
3.4.2. Едукације јавности о графитима	Влада БДБиХ, Полиција, ОЦД	Спроведене минимално двје едукације годишње, Извјештај о	Континуирано

		спроведеним активностима	
Циљ 4. Унапређење међукултуралног разумијевања у локалној заједници			
Активност	Носилац активности	Индикатори за мјерење успјеха	Рок
4.1. У склопу Манифестације „Прољеће у граду“ одржати активности којим се промовише култура различитости (нпр. фестивал разноликости, гастрономски фестивал итд.)	Одјељење за привредни развој спорт и културу, ОЦД	Одржана минимално једна активност годишње, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
4.2. У склопу Манифестације „Савски цвијет“ одржати активности којим се промовише култура различитости (нпр. фестивал разноликости, гастрономски фестивал итд.)	Одјељење за привредни развој спорт и културу, ОЦД	Одржана минимално једна активност годишње, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
4.3. Израда мурала у градској зони чији је циљ да промовишу културне, образовне и вриједности толерантног друштва	Одјељење за привредни развој спорт и културу	Минимално један мурал годишње израђен, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
4.4. Одржавање јавних манифестација у којима се афирмише здраво функционисање породице и морално-етичке вриједности друштва	Одјељење за привредни развој спорт и културу, ОЦД	Одржана минимално једна манифестација годишње, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
4.5. Кроз дјеловање Међурелигијског вијећа оснажити међурелигијски дијалог и ојачати међурелигијске садржаје	Међурелигијско вијеће	Најмање једна активност годишње, извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године
Циљ 5. Унапређење рада са медијима с циљем квалитетнијег преношења порука које подржавају друштвену кохезију			
Активност	Носилац активности	Индикатори за мјерење успјеха	Рок
5.1. Едукација и боље упознавање медија са	ОЦД	Одржана минимално једна радионица за	Континуирано

проблематиком инцидента мотивисаних предрасудама		представнике медија годишње, извјештај о спроведеним активностима	сваке године
5.2. Афирмација ширења позитивних прича у медијима с циљем превенције непримјереног говора и говора мржње на друштвеним мрежама	ОЦД	Одржана минимално једна радионица за представнике медија годишње, Извјештај о спроведеним активностима	Континуирано сваке године

Циљ 6. Подршка Акционом плану кроз стратешку комуникацију Владе БДБиХ

Активност	Носилац активности	Индикатори за мјерење успјеха	Рок
6.1. Подршка Сектора за информисање Владе БДБиХ у промоцији активности из АП	Сектор за информисање Владе БДБиХ	Минимално двије кључне активности подржане годишње	Континуирано сваке године
6.2. Допунити постојеће елементе о стратешкој комуникацији Владе БДБиХ посебним додатком који ће у себи садржати елементе за промоцију друштвене кохезије	Сектор за информисање Владе БДБиХ	Постојећи документи/механизми допуњени	До јула 2019. године
6.3. Израда промотивног видео-спота о друштвеној кохезији којим се афирмишу различитости Брчко дистрикта БиХ и идентификација начина емитовања у медијима	Сектор за информисање Владе БДБиХ	Промотивни спот израђен	До краја 2019. године

Циљ 7. Подршка организацијама цивилног друштва у промоцији толеранције и културе различитости

Активност	Носилац активности	Индикатори за мјерење успјеха	Рок
7.1. Наставак праксе Владе БДБиХ да путем јавног позива, кроз постојећи критеријум, финансира организације цивилног друштва у превенцији инцидента мотивисаних предрасудама и промоцији толеранције и културе различитости у локалној заједници	Влада БДБиХ	Јавни позив са поменутиим критеријумом оглашен	Континуирано